

Raj

Ziemia, nie niebo

I rzekł mu: Zaprawdę powiadam ci, dziś będziesz ze mną w raju – Łuk. 23:43.

Większość tłumaczy jest zgodnych co do przełożenia powyższego wersetu z Greki, ale nie wszyscy. Nawet Benjamin Wilson w swym przekładzie Emphatic Diaglott tłumaczy te słowa w znaczeniu użytym w Biblii Króla Jakuba. Fragment ten został przetłumaczony w ten sposób pomimo tego, że przywodzi na myśl trzy ważne pytania:

1. Czy Jezus poszedł do raju tamtego dnia?

W Dziejach Apostolskich kilkakrotnie podkreślony został fakt, że Jezus umarł i został wskrzeszony przez swego Ojca Niebieskiego. Przemawiając w świątyni Piotr powiedział: „Gdy według powziętego z góry Bożego postanowienia i planu został wydany, tego wyście rękami bezbożnych ukrzyżowali i zabili; ale Bóg go wzbudził, rozwiązawszy więzy śmierci, gdyż było rzeczą niemożliwą, aby przez nią był pokonany” (Dz. Ap. 2:23, 24). Apostoł Piotr sprecyzował, że stało się to trzeciego dnia (Dz. Ap. 10:40) – powtórzył słowa które usłyszał od Jezusa tuż przed tym, jak wstąpił On do nieba z Betanii (Łuk. 24:46). Ponieważ Jezus wiedział, że tamtego dnia umrze i spocznie w grobie (a nie pójdzie raju), nie obiecałby złoczyńcy czegoś, czego nie mógł dotrzymać.

2. Czy Jezus zstąpił do piekła tamtego dnia?

Piotr powiedział, że Bóg nie pozostawił Jezusa w otchłani (Dz. Ap. 2:31). Jeżeli Jezus zstąpił tamtego dnia do piekła, czy to właśnie obiecał złoczyńcy?

3. Czy złoczyńca został zbawiony wyłącznie z tego powodu, że poprosił Jezusa o to, aby ten o nim pamiętał?

Jezus nauczał, że bycie jego uczniem i korzystanie z życia w przyszłym Królestwie nie będzie łatwe: „Wtedy Jezus rzekł do uczniów swoich: Jeśli ktoś chce pójść za mną, niech się zaprze samego siebie i weźmie krzyż swój, i niech idzie za mną. Bo kto by chciał życie swoje zachować, utraci je, a kto by utracił życie swoje dla mnie, odnajdzie je (...). Albowiem Syn Człowieczy przyjedzie w chwale Ojca swego z aniołami swymi, i wtedy odda każdemu według uczynków jego” (Mat. 16: 24, 25, 27). Nowy Testament naucza, że nagrodę można

otrzymać biegnąc po nią (1 Kor. 9:24), że ci którzy wytrwają, będą zbawieni (Mat. 10:22), a korona życia będzie należała do tych, którzy pozostaną wierni aż do śmierci, a nie tych, którzy okażą wiarę jedynie w chwili śmierci (Obj. 2:10). W Emphatic Diaglott grecki tekst wydrukowany jest w lewej kolumnie, a słowa angielskie napisane są pod słowami każdym z greckich słów; czytelne tłumaczenie w wersji angielskiej pojawia się w prawej kolumnie. Podczas gdy współczesne wydania tekstu greckiego zawierają znaki interpunkcyjne, oryginalny tekst grecki nie tylko był jej pozbawiony, ale występował w kapitalikach i bez odstępów pomiędzy słowami. Dosłowne tłumaczenie tekstu znajdującego się w lewej kolumnie Emphatic Diaglott mogłoby zatem wyglądać następująco, gdyby występowało jako oryginalny grecki tekst:

I R Z E K Ł M U Z A P R A W D Ę P O W I A D A
M C I D Z I Ś B Ę D Z I E S Z Z E M N Ą W R A J U

Kiedy widzimy taki układ liter, staje się oczywiste jak wielką poprawę osiągnęliśmy w pisemnej komunikacji dzięki wprowadzeniu interpunkcji, odstępów pomiędzy słowami i małych liter. Zdajemy sobie również sprawę z tego, jak wiele trudności trzeba pokonać aby właściwie wychwycić początek i koniec określonej myśli, jaką prowadzi autor oryginalnego greckiego tekstu Nowego Testamentu.

Ekspersi od Greki nie zawsze zgadzają się ze sobą. W Companion Bible znajdujemy następującą uwagę na temat wczesnych greckich manuskryptów: „Interpunkcja w formie jaką znamy współcześnie w ogóle nie występuje (w istniejących greckich manuskryptach). Tekst jest całkowicie pozbawiony odstępów pomiędzy literami i słowami aż do pojawienia się manuskryptów z dziewiątego wieku, kiedy to zastosowany został po raz pierwszy pojedynczy odstęp pomiędzy słowami. Do dziewiątego wieku nie istniały żadne znane nam obecnie znaki interpunkcyjne, a wówczas pojawiły się wyłącznie w wersjach łacińskich oraz niektórych pisanych kursywą. Na tej podstawie widać, że znaki interpunkcyjne występujące we współczesnych wydaniach tekstu greckiego oraz wszystkich wydaniach od niego pochodzących, zostały wstawione w oparciu o ludzkie kompetencje i nie powinny decydować o znaczeniu i interpretacji pojedynczego wersetu. Odnosi się to również do zastosowanych wielkich liter oraz wszystkich współczesnych rozwiązań literackich.”

Znaczenie słów Jezusa może zostać istotnie zmienione w zależności od sposobu zastosowania znaków interpunkcyjnych. Jakże inny wydźwięk mają te same słowa

w tłumaczeniu Rotherhama: „I rzekł mu: Zaprawdę powiadam ci dziś: będziesz ze mną w raju.”

W języku angielskim cytaty słów wypowiedzianych przez kogoś umieszcza się z zastosowaniem znaków cudzysłowia. Greckie określenie „hoti” (Strong #3754, tłumaczone często jako „że”) spełnia podobną funkcję. Gdy pojawia się ono w tekście greckim, wprowadza ono bezpośredni cytat. Przykładowo, gdy Jezus przyszedł do domu Zacheusza, czytamy taki opis: „A Jezus rzekł do niego że (greckie „hoti”, lecz słowo to nie pojawia się w BW): Dziś zbawienie stało się udziałem domu tego, ponieważ i on jest synem Abrahamowym” (Łuk. 19:9). Jezus miał na myśli dzień, w którym wszedł do tego domu. Ponieważ słowa „hoti” nie ma w zapisie Łuk. 23:43, jego znaczenie jest niejasne i sam tłumacz musi zdecydować o sposobie przekładu: 1) albo Jezus powiedział, że złodziej tego dnia będzie wraz z nim w raju, albo 2) określenie „dzisiaj” jest użyte jako wzmocnienie przyrzeczenia, zaś samo jego wypełnienie należało do przyszłości. W swym komentarzu do przekładu Biblii Króla Jakuba wersetu Łuk. 23:43, przekład Companion Bible zgadza się z tłumaczeniem Rotherhama i wybiera to drugie rozwiązanie. Komentarz stwierdza dalej, że określenie „dziś” jest typowym wyrażeniem hebrajskim i jako przykład jego zastosowania wskazuje na zapis 5 Moj. 4:26, który brzmi: „To biorę dziś niebo i ziemię na świadków przeciwko wam, że rychło doszczętnie wyginiecie w tej ziemi, do której przeprawiacie się przez Jordan, aby ją wziąć w posiadanie. Długo w niej nie będziecie, gdyż zostanieie całkowicie wytępieni”. Wyrażenie to pojawia się czterdzieści dwa razy w samej 5 Księdze Mojżeszowej. Oznacza to, że określenie „semeron” (Strong #4594, tłumaczone jako „dziś” w osiemnastu przypadkach i „ten dzień” w dwudziestu przypadkach w samej Biblii Króla Jakuba) przydało słowom Jezusa większej wagi, podobnie jak czyniło to określenie „zaprawdę”, które oznacza „amen” albo „niech tak się stanie”.

Jezus odpowiedział na prośbę złoczyńcy: „Jezu, wspomnij na mnie, gdy wejdiesz do Królestwa swego” (Łuk. 23:42). Złoczyńca myślał o nadchodzącej przyszłości i mającym nastać Królestwie. Wiedział, że wszyscy umrą tego dnia. Jezus odpowiedział mu, że wspomni na niego, kiedy nadejdzie Królestwo.

Raj

Gdzie jest raj? Nie jest to niebo i złoczyńca z pewnością nie myślał, że Jezus miał na myśli niebo. Takie przekonanie nie miałoby pokrycia w żydowskim nauczaniu. Niektórzy z Żydów wierzyli w zmartwychwstanie, a niektórzy nie: „Saduceusze bowiem uczą, że nie zmartwychwstania ani aniota, ani ducha, natomiast faryzeusze uznają jedno i drugie” (Dz. Ap. 23:8). W Biblii nie jest napisane w jaki sposób Saduceusze tłumaczyli problem, dlaczego w starożytnych pismach jest po-

dane, że królowie, nawet niegodziwi, zasnęli po śmierci (patrz: 1 Król. 22:40, gdzie zostało napisane, że Achab spoczął ze swoimi ojcami). Wykorzystanie czasownika spocząć w tym kontekście ma sens tylko wtedy, gdy spodziewane jest przebudzenie.

Istnieje jeszcze inny, nawet bardziej rozstrzygający argument, przesądzający o tym, że raj nie oznacza nieba. Zgodnie z zapisem 1 Piotra 1:3,4, niebieskie ciao można otrzymać podczas zmartwychwstania tylko wtedy, gdy najpierw osoba taka została spłodzona z ducha świętego. Kiedy Jezus wypowiadał te słowa był jedynym, który został spłodzony z ducha świętego (Mat. 3:16, 17; Jan 7:39; Dz. Ap. 1:5, 8; 2:4). Narodzenie z ducha świętego musi być poprzedzone spłodzeniem z ducha świętego (1 Kor. 15:47-50). Jezus tłumaczył Nikodemowi, że trzeba się ponownie narodzić, żeby ujrzeć Królestwo Boże (Jan 3:3, 5), a to z pewnością nie dotyczyło złoczyńcy.

Greckie słowo „paradeisos” (Strong #3857) pochodzi od hebrajskiego słowa pardace (Strong #6508), które oznacza park i tłumaczone było w Starym Testamencie jako las lub sad. Strong twierdzi, że paradeisos oznacza Eden (miejsce przyszłego szczęścia). Greckie słowo występuje jeszcze w dwóch innych miejscach: „Został uniesiony w zachwyceniu do raju [Paweł] i słyszał niewypowiedziane słowa, których człowiekowi nie godzi się wypowiadać” – 2 Kor. 12:4 „Kto ma uszy, niechaj słucha, co Duch mówi do zborów. Zwycięzcy dam spożywać z drzewa żywota, które jest w raju Bożym” – Obj. 2:7 Odwołanie do drzewa żywota przywodzi na myśl pierwotny Eden: „I sprawił Pan Bóg, że wyrosło z ziemi wszelkie drzewo przyjemne do oglądania i dobre do jedzenia oraz drzewo życia w środku ogrodu i drzewo poznania dobra i zła” (1 Moj. 2:9).

Biblia rozpoczyna się od opisu utraconego raju, a kończy zapewnieniem o raju przywróconym dla tych, którzy będą gotowi przyjąć warunki związane z jego właściwym utrzymaniem: „I pokazał mi rzekę wody żywota, czystą jak kryształ, wypływającą z tronu Boga i Baranka. Na środku ulicy jego i na obu brzegach rzeki drzewo żywota, rodzące dwanaście razy, wydające co miesiąc swój owoc, a liście drzewa służą do uzdrawiania narodów. A Duch i oblubienica mówią: Przyjdź! A ten kto słyszy, niech powie: Przyjdź! A ten kto pragnie, niech przychodzi, a kto chce, niech darmo weźmie wodę żywota” (Obj. 22:1, 2, 17).

Najlepiej zrozumieć czym jest raj, wyobrażając sobie jak wyglądał pierwotny Eden. Adam i Ewa cieszyli się życiem, nie zapadając na żadne fi zyczne, umysłowe, czy moralne choroby. Zwierzęta przyjaźnie współżyły z człowiekiem. Ziemia obradzała obfi cie. Mężczyzna i kobieta codziennie doświadczali bliskości Stwórcy (1 Moj. 3:8). A ponad wszystko – nie było śmierci. Środowisko było doskonałe dla człowieka. Sam Bóg określił je jako

bardzo dobre (1 Moj. 1:31). Taki raj zostanie przywrócony, po tym jak Bóg zrealizuje swój plan i pobłogosławi wszystkie rodziny na ziemi (Ezech. 36:35, 36; Izaj. 35:1, 2).

Skruszony złoczyńca znajdzie się w raju; właściwie to obaj złoczyńcy powstaną z martwych (Dz. Ap. 24:15). Jezus nie rozmawiał z drugim złoczyńcą, ponieważ tamten nie zapytał i nie wykazał wiary. Jezus nie potępił jednak drugiego złoczyńcy. W nadchodzącym zmartwychwstaniu powstanie również rzymski żołnierz, wraz z żądnymi krwi uczonymi w Piśmie i faryzeuszami, którzy podkreślali swoją pozycję i władzę i czynili wszystko, aby ją utrzymać. Wszyscy będą w raju, nie dlatego jednak, że sobie na to zasłużyli, ale dlatego, że Jezus oddał swoje życie jako okup za wszystkich: „Który siebie samego złożył jako okup za wszystkich, aby o tym świadczono we właściwym czasie” (1 Tym. 2:6). „Albowiem jak w Adamie wszyscy umierają, tak też w Chrystusie wszyscy zostaną ożywieni” (1 Kor. 15:22; Rzym. 5:18).

Postawa, jaką wykazał skruszony złoczyńca wskazuje jednak na to, że szybko dostosuje się on do zasad królestwa, zostanie szczególnie pobłogosławiony i prawdopodobnie otrzyma życie wieczne, podobnie jak pozos-

tali, którzy wykażą się posłuszeństwem. Skrucha na łożu śmierci Werset Łuk. 23:43 nie oznacza, że można robić w życiu wszystko co się chce, ponieważ zbawienia jest zapewnione, jeżeli na łożu śmierci wyrazi się skruchę za grzechy. Fakty mówią inaczej: 1. Złoczyńca nie wstąpił do raju tamtego dnia; zmarł i śpi w stanie śmierci oczekując na zmartwychwstanie. 2. Jezus Chrystus nie wstąpił do raju tamtego dnia; zmarł i zmartwychwstał dwa dni później. 3. Raj, w sensie przywróconego Edenu nie istniał wówczas i nie istnieje dzisiaj. 4. Cała ziemia stanie się rajem (przywróconym Edenem) podczas Królestwa Chrystusowego, które mimo, że jest blisko, nadal pozostaje przyszłością. „(...) Oto przybytek Boga między ludźmi!

I będzie mieszkał z nimi, a oni będą ludem jego, a sam Bóg będzie z nimi. I otrze wszelką łzę z oczu ich, i śmierci już nie będzie; ani smutku, ani krzyku, ani mozołu już nie będzie; albowiem pierwsze rzeczy przeminęły. I rzekł Ten, który siedział na tronie: Oto wszystko nowym czynię. I mówi: Napisz to, gdyż słowa te są pewne i prawdziwe” (Obj. 21:3-5). Jakże wspaniały jest plan, który Bóg ułożył w celu pobłogosławienia całego świata ludzi w Królestwie (Ezech. 34:26).

Micheal Nekora